

## **A költészet napja alkalmából Tóth Krisztinával és Jónás Tamással találkozhattunk a Magyar Intézetben**

### **Pozsony. A költészet napja alkalmából Tóth Krisztinával és Jónás Tamással találkozhattunk a Magyar Intézetben**

Pozsony. Hogy közhellyel kezdjem: azt hiszem, azok akik eljöttek a Magyar Intézet költészet napi estjére, ahol Tóth Krisztinával és Jónás Tamással találkozhattunk, megéreztek valamit abból, mi a költészet. A két költő versfelolvasásából megsejthettünk valamit, ami magyarázatféle is lehet arra a kérdésre, amelyet Roman Jakobson irodalomtudóst idézve a találkozót vezető Benyovszky Krisztián irodalomtörténész, kritikus is feltett a Tóth Krisztinát és Jónás Tamást bemutató Hókása és bableves című dolgozatának legelején, vagyis hogy: „Mi a költészet?”, illetve hogy „Mi nem a költészet?”

Mivelhogy Jónás Tamás költészete, s ezt csupán a Magyar Intézetben felolvasott pár költemény alapján is kijelenthetjük, markánsan igazolja azt, hogy „elvileg bármi lehet egy vers tárgya, nemcsak a magasztos, hanem ugyanúgy a hétköznapi, banális dolgok is.” Ugyanis mint Jakobson írja: „a klasszicizmus és a romantika után már nincsenek olyan témák, amelyek jellegzetesen költőiek volnának, amelyek alapján elkülöníthető volna egymástól költői és nem-költői szöveg.” Meggyőző példa erre az a vers, amely egy asztallapon elejtett, a költő felnőtté válását jelentő szellentésről, magyarul – ahogy a költeményben szerepel a maga nyersességében – fingról szól. De nyíltan, őszintén és oltári élvezetesen tud írni (és felolvasni) a költő az ember fizikai élvezeteinek tartományából merített témákról is... félek, hogy az olvasók nem néznék el nekem, ha most ugyanazzal a természetességgel – ahogy egy-egy, a Magyar Intézetben elhangzott Jónás Tamás-vers szól az életről – idézném ide a versbe szedett életet. Pedig ide kellene másolnom a sorokat, hiszen Jónás Tamás sajátos poétai piktúrájával festett vallomásaival mesterien emeli be a költészetbe azt is, amitől első olvasatra, hallásra esetleg megrettenünk, mert szinte megkérdézzük magunktól: mernénk magunkat vállalni ilyen bátorsággal. Benyovszky Krisztián azt írja: „Jónás Tamás lírája közvetlen hangú, vallomásos, kifejezés- és érzésorientált költészetet képvisel. Ha Jónás Tamás verseit olvasom, mindenekelőtt egy hangot hallok, egy nem szűnő párbeszédnek, illetve magánbeszédnek vagyok a részese, mondhatni szem- és fültanúja. Egy hangot hallok, amely kijelent, állít, perlekedik és lázasan kérdez; okít, int és figyelmeztet. Gyakoriak nála az önmegszólítások és önfelszólítások; hol keserű, hol melankolikus, hol hetykén szemtelen, s bár vannak ironikus pillanatai, s nem idegen tőle a humor sem, alapvetően komolyan veszi azt, amit csinál, amit mond.”

Folytathatnánk azzal, hogy igen, hiszen alapvetően komolyan vesszük magunkat – s egy költő, aki magát hozza, magát adja, olyan súllyal, ahogy ő, az még inkább komolyan veszi azt, amit mond. Mert Jónás Tamás olyan komoly dolgokat mer kimondani, amilyeneket mi legfeljebb a tükörképünknek vagyunk hajlandók megvallani. Ezért vagyunk verstartalmainak cinkosai, és ezért szeretjük. Bizonyára sokan vagyunk vele úgy, ahogy Benyovszky Krisztián is megfogalmazta: „Nem gondolom azt, s ezzel bizonyára nem vagyok egyedül, hogy a jó költészet kizárólag »komoly« kérdésekkel »foglalkozhat«, hogy csak ilyen versekből tetszik ki a költő tehetsége. A hétköznapi, akár banálisnak is tűnő témák megverselése olykor sokkal nehezebb, mint a gondolati vagy egzisztenciális töltetűké.”

Benyovszky Krisztián az est bevezetőjeként elhangzott „személyes olvasónaplójában” – amellyel arra vállalkozott, hogy kedvet csináljon a két költő verseihez – , úgy igyekezett belevinni a Magyar Intézet közönségét Tóth Krisztina és Jónás Tamás költészetébe, hogy összefoglalta lírájuk „miről és hogyan beszél, ha nem is kizárólagosan, de meglehetősen

Írta: Új Szó

2006. április 16. vasárnap - Módosítás: 2006. április 16. vasárnap

---

gyakorisággal és nyomatékkal”. Tóth Krisztina lírájával kapcsolatban kiemelte, hogy: „Számomra mindenekelőtt az időről beszél, mégpedig néhány visszatérő, magát szimbolikussá kinövő motívumon keresztül. Kettő ilyen emelnék ki: hó és álom. Ezek a kifejezések számos versben felbukkannak, mondhatni behálózzák az életművet, s vannak olyan költemények is, amelyekben szétbogozhatatlanul összefonódnak.”

Nemcsak verseket hallgathattunk, nemcsak a versekről hallgattunk a Magyar Intézet költészet napi estjén, magáról az alkotás folyamatáról is megtudhattunk egyet s mást. Azt, hogy kifürkészhetetlen és sokféle világra jötte lehet egy-egy versnek: születhet vizuális vagy ritmikai ihletettségéből is. A „költői indulat” alapja lehet hangulat, prózai sor, ám hogy annak miképpen ad testet a költő... „fontosabb, hogy ez nálam működik, mint hogy tudjak róla mondani egy értelmes mondatot” – mondta Jónás Tamás.

TALLÓSI BÉLA